

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

so sídlom v Leviciach
Komenského 4, 934 38 Levice

Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike

Odpočet plnenia za rok 2021

Mgr. Eva Kaňková, MPH
poverená vykonávaním funkcie
regionálnej hygieničky

1 ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY (NEHAP V.)

Cieľom tejto úlohy je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom zlepšenia stavu environmentálnych determinantov zdravia, redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, kontaminovanými územiami, nebezpečnými chemickými látkami, UV žiarením a zmenou klímy.

Oddelenie HŽPaZ v rámci svojej činnosti sleduje niektoré zložky životného prostredia, ktoré môžu súvisieť so zlepšením zdravotného stavu obyvateľov okresu Levice. V roku 2021 bolo v oblasti zásobovania obyvateľov pitnou vodou vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru (ďalej len ŠZD) 14 hygienických kontrol a bol zabezpečený odber 109 vzoriek pitnej vody. Monitorovanie kvality vôd na kúpanie je zabezpečené oddelením HŽPaZ ako aj prevádzkovateľmi jednotlivých lokalít v celoročných aj v sezónnych zariadeniach. V rámci ŠZD bolo v roku 2021 odobratých zamestnancami oddelenia HŽPaZ 39 vzoriek vôd na kúpanie z kúpacích lokalít a bolo vykonaných 27 hygienických kontrol, pričom neboli zistené žiadne závažné nedostatky. Pre kúpaciu sezónu 2021 boli uvedené do prevádzky Rekreačné zariadenie Margita – Ilona a Wellness Santovka, prírodná lokalita vodná nádrž Lipovina v Bátovciach nemá prevádzkovateľa a kúpanie je len na vlastné riziko obyvateľov.

Pri posudzovaní projektových dokumentácií sa venuje zvýšená pozornosť dodržiavaniu požiadaviek na vnútorné prostredie budov určených na dlhodobý pobyt ľudí, pri umiestňovaní športovísk a hracích plôch pre deti sú vyžadované zariadenia, ktoré zabezpečia prevenciu nehôd a úrazov detí. Na prevenciu ochrany zdravia detí bolo v roku 2021 odobratých oddelením HDM 23 vzoriek piesku z pieskovísk v okrese Levice.

Oddelením HŽPaZ bolo počas tohto obdobia vykonaných 142 kontrol zameraných na ochranu zdravia nefajčiarov.

Jedným zo strategických dlhodobých cieľov, ktorý bol v NEHAP V. prijatý, je znížiť expozíciu a riziko závažných ochorení spôsobených mikroorganizmami rodu Legionella. Na naplnenie tohto cieľa je definovaná aktivita č. 9 „Monitoring vzoriek životného prostredia (stery, voda, ovzdušie) so zameraním na stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionella predovšetkým v zariadeniach s pobytom osôb s oslabenou imunitou a zníženie rizika závažných ochorení spôsobených týmito mikroorganizmami. V rámci plnenia tejto úlohy boli odobraté vzorky pitnej vody, teplej vody a sterov na vyšetrenie prítomnosti Legionella v zariadení sociálnych služieb, ktoré sa nachádza v okrese Levice – PLATAN Zariadenie sociálnych služieb Lontov, 935 75 Lontov 48. V odobratých vzorkách nebola potvrdená prítomnosť baktérií rodu Legionella.

1.5 MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTOK A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH

Cieľom tejto úlohy bolo získať informácie o výskyte pesticídnych látok a iných mikropolutantov v pitných vodách v Slovenskej republike.

V roku 2021 bola zo strany Úradu verejného zdravotníctva SR pre interné potreby zaslaná RÚVZ súhrnná informácia o výsledkoch monitorovania vybraných pesticídnych látok

v okresoch južného Slovenska, do ktorého bol v rámci riešenia projektu zapojený od septembra 2020 do novembra 2020 aj RÚVZ v Leviciach.

2 ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

RÚVZ Levice vedie v zmysle § 6 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov register rizikových prác. Využíva na to štatisticko-informačný program ASTR_2011.

K 31.12.2021 bolo v okrese Levice evidovaných 49 právnych subjektov, v ktorých sú vyhlásené rizikové práce (celkovo 2 735 zamestnancov z toho 667 žien). V porovnaní s predchádzajúcim rokom úplne ukončilo činnosť prevádzky 6 spoločností zaoberajúcich sa strojárskymi, zámočníckymi, defektoskopickými prácami a pílením drevnej guľatiny (JHJ KOVEX, spol. s r.o., ADATO Plus s.r.o, ZÁMOČNÍCTVO Szimondel, Euroboor s.r.o., Deska s.r.o. a TSP – TESTSERVICES s.r.o.). V spoločnosti Donau Farm Kalná s.r.o. (pozberná úprava poľnohospodárskych komodít) došlo k zrušeniu rizikových prác na základe nového posúdenia zdravotných rizík a zmeny v kategorizácii prác zamestnancov do 2. kategórie.

V roku 2021 pribudol iba jeden nový zamestnávateľ u ktorého sa vykonávajú rizikové práce - Waste Transport a.s. na prevádzke skládky odpadov.

U 13. zamestnávateľov došlo v priebehu roka 2021 k zmene v zaradení rizikových prác.

Napriek poklesu zamestnávateľov u ktorých sa vykonávajú rizikové práce došlo v roku 2021 celkovo k zvýšeniu celkového počtu zamestnancov (cca o 300 osôb) vykonávajúcich rizikové práce a to z dôvodu prehodnotenia rizika a vykonanej novej objektivizácie faktorov pracovného prostredia najmä v spoločnostiach ZF Slovakia a.s, Cloetta Slovakia s.r.o. a Nemocnica Agel Levice s.r.o.

Vo všeobecnosti majú zamestnávatelia snahu, aby zamestnanci boli čo v najmenšej miere exponovaní faktormi pracovného prostredia, a preto uskutočňujú technické a organizačné opatrenia a postupne modernizujú technológiu a strojné vybavenie.

Dlhodobou je najviac rizikových prác v územnej pôsobnosti RÚVZ Levice evidovaných v oblasti dodávok elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (Atómové elektrárne Mochovce), ďalej nasleduje výroba potravín (Cloetta Slovakia s.r.o., VDP a.s.), výroba textilu a výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení.

Dominantným rizikovým faktorom v pracovnom prostredí je dlhodobý hluk (1971 pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce). Ďalej nasledujú faktory pracovného prostredia ionizujúce žiarenie (536 pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce), záťaž teplom a chladom (430 zamestnancov), chemické látky a zmesi a vibrácie.

Čo sa týka situácie pri určovaní rizikových prác u samostatne zárobkovo činných osôb a samostatne hospodáriacich roľníkov, tí nepodávali žiadosti/návrhy na vyhlásenie rizikovej práce. Vo väčšine prípadov nemajú vykonané posúdenie zdravotných rizík z pracovného prostredia a ani si nezabezpečujú vykonanie lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

Pre faktory pracovného prostredia psychická pracovná záťaž a ionizujúce žiarenie v zdravotníckych zariadeniach neboli určené žiadne nové rizikové práce.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

Ochrana zamestnancov, ktorí pri výkone svojej pracovnej činnosti prichádzajú do kontaktu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami bola v územnej pôsobnosti RÚVZ Levice zabezpečená v zmysle požiadaviek nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov. Z výsledkov výkonu štátneho zdravotného dozoru vyplynulo, že zamestnanci exponovaní chemickému faktoru (toxické a veľmi toxické látky a zmesi) boli oboznamovaní s kartami bezpečnostných údajov látok a zmesí, s ktorými prichádzajú do kontaktu, preukázali sa platnými osvedčeniami na prácu s týmito látkami a aj dokladmi o absolvovaní vzdelávacieho akreditovaného kurzu v požadovanom rozsahu. Zamestnávateľia zabezpečovali pre zamestnancov pravidelne v ročných intervaloch bezpečnostné školenia a inštruktáže.

V roku 2021 bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru vykonaných 5 kontrol v prevádzkach s rôznym zameraním napr. poskytovanie zdravotnej starostlivosti, poľnohospodárska činnosť, laboratórne stanovenia a i. so zameraním na ochranu zdravia pri práci s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami. Pri štátnom zdravotnom dozore bola kontrolovaná aj informovanosť zamestnancov formou kontrolných listov (9 ks).

V roku 2021 RÚVZ Levice nevydal žiadne rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku.

Spoločnosti vykonávajúce dezinfekciu, dezinfekciu a deratizáciu pravidelne informovali RÚVZ v Leviciach o tom, kedy, kde a s akým chemickým prípravkom budú vykonávať tieto práce. Doručených bolo 89 oznámení, čo je o 23 viac ako v predchádzajúcom roku.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Ochrana zamestnancov, ktorí pri výkone svojej pracovnej činnosti prichádzajú do kontaktu s karcinogénnymi a mutagénnymi látkami, bola v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Leviciach zabezpečená podľa legislatívnych požiadaviek nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

V roku 2021 boli v okrese Levice vykonávané práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi a látkami poškodzujúcimi reprodukciu napríklad v ambulancii klinickej onkológie Nemocnice Agel Levice, s.r.o. (podávanie a manipulácia s cystostatikami), v nemocnici HOSPITALE s.r.o. (chirurgické oddelenie-operačné sály, gynekologické oddelenie - zákrokovňa, verejná lekáreň a vyšetrovňa), v stavebno-montážnej firme Ing. Jozef Horniak - VIALLE, Levice (oprava miestnych komunikácií), Cloetta Slovakia s.r.o., Slovenské elektrárne, a.s., JAVYS a.s. (laboratórne stanovenia), Fibra spol. s r.o. (výroba drevených podsedačkov).

RÚVZ Levice v roku 2021 nevydal žiadne rozhodnutie na činnosti spojené so spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov.

Pri štátnom zdravotnom dozore bola monitorovaná informovanosť zamestnancov o účinkoch karcinogénnych a mutagénnych látok formou kontrolných listov (9 ks).

V roku 2021 RÚVZ Levice vydal 72 rozhodnutí na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest, bolo doručených 45 oznámení o výkone činnosti odstraňovania azbestu a vykonal 6 štátnych zdravotných dozorov pri prácach s azbestom. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že posledné roky výrazne stúpol počet žiadostí o vydanie rozhodnutia na odstraňovanie azbestu a azbestových materiálov. Najčastejšie dochádzalo k odstraňovaniu azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo striech poľnohospodárskych budov a rodinných domov a v menšej miere azbestovo-cementových potrubí z bytových jadriera, prípadne k odstraňovaniu azbestu ako starých environmentálnych záťaží.

2.2 INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

2.2.1 Zdravé pracoviská

Pracovníčky oddelenia PPL poskytovali v roku 2021 konzultácie najmä v oblasti nastavenia protiepidemických opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 na pracoviskách, ďalej pred zahájením činnosti nových výrobných prevádzok fyzickým a právnickým osobám, ako aj konzultácie počas výkonu štátneho zdravotného dozoru. Odborné poradenstvo a konzultácie pre fyzické a právnické osoby sa týkali najmä ustanovení legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci a ich zavádzanie do praxe, zabezpečenia zdravotného dohľadu nad pracovným prostredím, vykonávania lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci, zriadenia chránených pracovísk a dielní, vypracovania posudkov o riziku, zabezpečenia zdravých pracovných podmienok, ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii faktorom práce a pracovného prostredia a používania účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov, chorôb z povolania.

Odborné poradenstvo a konzultácie sa týkali najmä:

- výkladu aktuálnych protipandemických opatrení či už v prevádzkach alebo na pracoviskách,
- základných ustanovení legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci a ich zavádzanie do praxe,
- zabezpečenia zdravotného dohľadu nad pracovným prostredím,
- vykonávania lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci,
- zriadenia chránených pracovísk a dielní,
- vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku,
- zabezpečenia zdravých pracovných podmienok (najmä chemický faktor, fyzická záťaž),
- ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii faktorom práce a pracovného prostredia,
- používania účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- chorôb z povolania.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Oddelenie PPL pripravilo v súvislosti s kampaňou EU-OSHA - Zdravé pracoviská zameranou na prevenciu poškodení podporno-pohybovej sústavy súvisiacich s prácou informačný leták, ktorý bol elektronicky roz distribuovaný všetkým veľkým a významným zamestnávateľom v okrese Levice. Leták je umiestnený aj na webovom sídle úradu (https://www.ruvzlv.sk/?id_kat_for_menu=37455). Cieľom bolo upriamiť pozornosť zamestnávateľov na to ako môže dlhodobé sedenie/státie na pracovisku poškodiť podporno-pohybovú sústavu a ako tomu predchádzať. Leták zamestnávateľa vnímali pozitívne, poskytl ho zamestnancom na pracoviskách na informačných tabulách.

RÚVZ so sídlom v Leviciach pravidelne a priebežne poskytuje zamestnávateľom a zamestnancom informácie zamerané na ochranu zdravia pri práci a predchádzanie vzniku chorôb z povolania a ochorení súvisiacich s výkonom pracovnej činnosti a zúčastňuje sa na spoločných dozorných aktivitách s Inšpektorátom práce Nitra.

V roku 2021 bola vykonaná spoločná kontrola s IP Nitra v prevádzke Arden Equipment s.r.o., v ktorej sa vyrábajú obrábacie stroje. Kontrola bola zahájená spoločne s oboma kontrolnými orgánmi a bola zameraná na kontrolu faktora hluk (3. kategória prác). Nedostatky počas kontroly neboli zistené.

3 ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY

3.1 MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľom úlohy je dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

Úloha je riešená v dvoch etapách.

V I. etape boli odobraté 2 vzorky hotových pokrmov. Vyšetrené vzorky hotových pokrmov vyhovovali požiadavkám platnej legislatívy na obsah soli. Vo vzťahu k odporúčanému podielu jedlej soli na obed boli namerané hodnoty obsahu soli v jednom hotovom pokrme prekročené. V prepočte na percenta bola hodnota prekročená nad 100% (166,86%).

V II. etape bude na základe laboratórnych výsledkov vypracovaná správa na Úrade verejného zdravotníctva SR.

3.2 MONITORING BEZPEČNOSTI PET FLIAŠ Z RECYKLOVANÝCH PLASTOV

Cieľom úlohy je kontrola bezpečnosti obalových materiálov používaných na balenie kozmetických výrobkov vo vzťahu k migrácií vybraných ukazovateľov zdravotnej bezpečnosti vyplývajúcich z materiálového zloženia v súlade s požiadavkami nariadenia EP a Rady č. 1935/2004 a nariadenia Komisie (EÚ) č. 110/2011.

Nakoľko v kalendárnom roku 2021 nebolo zo strany gestora cielenej úlohy ÚVZ SR a RÚVZ so sídlom v Poprade usmernenie týkajúce sa spresnenia odberu vzoriek, neboli vzorky odobraté k laboratórnemu rozboru.

7.4 REZIDUÁ PESTICÍDOV V PITNÝCH VODÁCH A POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Cieľom úlohy je:

- monitoring obsahu reziduí pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu v obchodnej sieti,
- ochrana zdravia detskej populácie,
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EÚ nad kontrolou obsahu reziduí pesticídov v dojčenskej a detskej výžive, zavádzanie nových metód stanovenia reziduí pesticídov.

V prvom polroku 2021 bola odobratá 1 vzorka dojčenskej výživy k laboratórnemu vyšetreniu. Vyšetrená vzorka vyhovovala požiadavkám platnej legislatívy.

4 ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 AKTIVITY PREVENČIE DETSKEJ OBEZITY V KONTEXTE PLNENIA NÁRODNÉHO AKČNÉHO PLÁNU PREVENČIE OBEZITY NA ROKY 2015 – 2025 (NAPPO)

V rámci projektu boli zo strany RÚVZ v Leviciach sledované aktivity v rámci priority:

„Podpora zdravšieho prostredia v školách“

V roku 2021 sa pracovníčky oddelenia pri výkone bežného ŠZD zamerali na priestorové usporiadanie, funkčné členenie a vybavenie zariadení školského stravovania, zapojenie sa školských jedální do „mliečného školského programu“ a „programu školské ovocie“, kontrolovali dodržiavanie pitného režimu detí s odporúčaním presadzovania konzumu pitnej vody a nesladených nápojov, pestrosť stravy, dodržiavanie zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na odporúčané výživové dávky, sledovali sme počet stravujúcich sa detí a mládeže v školských stravovacích zariadeniach, realizáciu donášky stravy pre deti s osobitným stravovaním.

„Podpora pohybových aktivít“

V rámci bežného ŠZD sme sa zamerali na monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, dodržiavanie prevádzkových poriadkov telovýchovných zariadení, sledovali sme využívanie iných športových plôch a zariadení na telovýchovu a šport v rámci výučby žiakov sledovanej skupiny.

4.2 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ DETSKÝCH PIESKOVÍSK V AREÁLOCH MŠ A V RÁMCI OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

V rámci projektu v mesiacoch máj - august 2021 bolo odobratých spolu 23 vzoriek piesku v okrese Levice na laboratórny rozbor (mikrobiologický a biologický) z detských pieskovísk v rámci občianskej vybavenosti v meste Levice a to 3 vzorky na základe ŠZD a 20 vzoriek na základe objednávky Mesta Levice (Ul. M. R. Štefánika - Pavúk, Mestský park - Páv, Rybníky III - P.č.6, Mestský park - Zlatá rybka, Ul. Marxova, Vinohrady – Škorec, Vinohrady - Ul. Hlboká P.č.15, Ul. Vojenská, park Hollého – Sova, Ul. Zd. Nejedlého – Žihadielko, Pri Podlužianke – Holub, Rybníky V. - P.č.7, P.č.6, P.č.2, Ul. Poľná – P.č.2, Ul. Okružná -P.č.6, Ul. Hviezdoslavova – P.č.1, Mestská časť Horša, Ul. M. R. Štefánika - P.č.2, Železničiarске činžiaky - P.č.3, Ul. Zd. Nejedlého - P.č.1, Rybníky I - P.č.4, Ul. Mochovská - P.č.10). Na základe laboratórnych analýz odobratých vzoriek v rozsahu vyšetrených ukazovateľov všetkých 23 vzoriek piesku vyhovovalo ustanoveniam vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Prevádzkovateľovi pieskovísk Mestu Levice boli zaslané vyhodnocovacie správy.

4.3 HODNOTENIE JEDÁLNYCH LÍSTKOV MŠ a ZŠ

V rámci projektu boli vo vybraných 3 ZŠ (ZŠ s MŠ Kozárovce 927; ZŠ J. Kráľa, Mládežnícka 24, Šahy; ZŠ sv. Michala 42, Levice) zhodnotené jedálne lístky za obdobie jeseň, zima (mesačné jedálne lístky v mesiaci október a november) z hľadiska pestrosti jedálneho lístka výpočtom koeficientu pestrosti pripravovanej stravy a frekvencie podávania jednotlivých vybraných druhov potravín/pokrmov podľa bodového systému. Výsledky vyhodnotených

jedálnych lístkov boli zaslané na ÚVZ SR a školským jedálňam, ktorým boli motivačným spôsobom zaslané aj odporúčania pre dosiahnutie nutrične vyváženého jedálneho lístka v zariadení.

4.4 ÚRAZY U DETÍ V SR

V rámci projektu NCZI odd. HDM vykonalo v rámci spolupráce s Nemocnicou AGEL Levice s.r.o., distribúciu a zber dotazníkov týkajúcich sa úrazov hospitalizovaných detí na Oddelení úrazovej chirurgie a ortopédie. Zber dotazníkov z nemocnice sa uskutočnil v II. polroku 2021 a celkový počet spracovaných dotazníkov bol 11 ks. Údaje z dotazníkov boli spracované do predpísaného Excel-formátu a zaslané gestorovi projektu NCZI.

6 ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM

Hlásenia výkonov očkovania v rámci okresu sa v mesačných intervaloch zabezpečuje z jednotlivých ambulancií lekárov prvého kontaktu, na oddelenie epidemiológie RÚVZ elektronickou (e - maily) alebo písomnou formou – **úloha sa priebežne plní**, v pravidelných mesačných intervaloch príslušní lekári podávajú písomnú správu, ktorú zasielajú písomne poštou resp. elektronickou formou, o zahájení očkovania vo svojom obvode – 12 mesiacov.

Kontrola očkovania bola vykonaná v priebehu mesiaca september, v ktorej bolo vyhodnotené obdobie od 1.9.2020 do 31.8.2021. Kontrola očkovania bola vykonaná v 26 pediatrických ambulanciách okresu. Celková zaočkovanosť v okrese presiahla úroveň 95%.

V roku 2021 bolo konaných **16 priestupkových konaní** voči rodičom odmietajúcich povinné očkovanie svojich detí. V rámci priestupkových konaní bolo podľa § 55 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a podľa § 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia za nepodrobenia sa povinnému očkovaniu vydaných **7 rozhodnutí** v celkovej sume **399 eur (+ 112 eur trovy konania)** a v **9 prípadoch** bola uložená **bloková pokuta** v celkovej sume **460 eur**.

Okrem už uvedeného počtu priestupkových konaní bol **1 nahlásený prípad** preposlaný na riešenie miestne príslušnému RÚVZ, v **7 prípadoch** bola vec odložená z dôvodu uloženia pokuty rodičom v predchádzajúcich rokoch v súhrnnej výške 331 eur a v **6 prípadoch** došlo k zániku zodpovednosti za priestupok.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

Vykonávaním opatrení na predchádzanie ochoreniam -

odporúčanie o vykonaní 3 odberov TR na kultiváciu – **28** kontaktov s hnačkovým ochorením u osôb vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť

Vykonávaním opatrení na predchádzanie ochoreniam -

rozhodnutie o lekárskom dohľade – **3** – poranenia zdravotníckych pracovníkov pri manipulácii s injekčnou ihlou

o zvýšenom zdravotnom dohľade - **0** - nebolo potrebné zahájiť

o vykonaní očkovania - **0** - nebolo potrebné zahájiť

o podávaní protilátok - **0** - nebolo potrebné zahájiť

Vykonávanie opatrení nariadením:

o podávaní profylaktickej antibiotickej liečby – 21 kontaktov s meningokokovou meningitídou

Na základe hlásenia výskytu prípadov ochorení infekčnej etiológie bolo vykonaných **9993 epidemiologických šetrení** v ohniskách nákaz prenosných ochorení.

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Prenosné ochorenia a nozokomiálne nákazy – pravidelným denným vkladáním informácií, následným spracovaním a zasielaním v pravidelných mesačných intervaloch = **15 228 prípadov** prenosných ochorení a nozokomiálnych nákaz.

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V rámci výkonu ŠZD v lôžkových a ambulantných zdravotníckych zariadení je zabezpečený výkon kontroly hlásenia nozokomiálnych nákaz a zabezpečenia preventívnych opatrení pri výskyte ochorenia. V roku 2021 bolo v okrese Levice hlásených **432 prípadov nozokomiálnych nákaz**.

6.5 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Elektronickou formou (e-mail) sa v pravidelných týždenných intervaloch zasiela informácia o mimoriadnych epidemiologických situáciách Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre (aj v prípade negatívnych výsledkov). Táto správa obsahuje údaje o **akútnych respiračných ochorení a chrípky** - pravidelne v týždenných intervaloch - **53 týždňov**

epidémie tzv. systém rýchleho varovania (SRV) – jedná sa o systém okamžitého zadávania údajov po výkone šetrenia v ohnisku nákazy – **2x** epidemický výskyt hnačkových ochorení

menigitídy (len bakteriálne), sepsy –	1 prípad meningokokovej menigitídy
akútne chabé obrny –	0 prípadov
osýpky, rubeola, parotitídy -	0 prípadov
vírusové hepatitídy –	1 prípad vírusovej hepatitídy E
iné informácie -	0 prípadov
SARI -	0 prípadov

6.6 ENVIROMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Oddelenie epidemiológie sa podieľa na celoplošnom vyšetrení odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí v určených termínoch.

Na základe nariadenia ÚVZ SR zo dňa 12.2.2020 č. OLM/1493/88140/2019 bola dňa 10.2.2021, odobratá a do NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR v Bratislave zaslaná **1 vzorka** odpadovej vody.

Na základe nariadenia ÚVZ SR zo dňa 19.2.2021 č. OLM/2185/8040/2021 bolo v dňoch 14.4.2021, 19.5.2021, 23.6.2021, 18.8.2021, 6.10.2021 a 24.11.2021 odobratých a do NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR v Bratislave zaslaných **6 vzoriek** odpadovej vody.

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Ambulancie na výkon prevencie HIV/AIDS sa nachádzajú na RÚVZ v sídlach krajov. V prípade výskytu pozitívneho prípadu HIV na RÚVZ Levice zistujeme všetky údaje potrebné k vyplneniu podrobnej správy, s následným zasielaním správy na RÚVZ so sídlom v Bratislave. Vedúca oddelenia zabezpečuje na požiadanie škôl prednášky týkajúce sa prevencie HIV/AIDS pre študentov stredných škôl v okrese Levice. V roku 2021 vzhľadom na pretrvávajúcu mimoriadnu epidemiologickú situáciu nebola odprezentovaná žiadna prednáška.

6.8 PORADNE OČKOVANIA

Dňom 1.1.2012 zahájila na oddelení epidemiológie činnosť Poradňa v očkovaní. V rámci poradne sa uskutočňujú osobné konzultácie z oblasti povinného pravidelného očkovania osôb dosiahnutých stanovený vek. Konzultačná činnosť, ktorú si klienti dohodnú na základe telefonátu, sa poskytuje 1x mesačne v 1. štvrtok v mesiaci v poobedňajších hodinách, pričom v prípade potreby sa konzultácie poskytujú aj v iných termínoch. V roku 2021 bola Poradňa pre klientov k dispozícii 12x. Záujem o osobnú konzultáciu i napriek ponuke, nikto neprejavil. Zamestnanci oddelenia, poskytujú telefonické konzultácie ohľadom výkonu očkovania, ktorých bolo poskytnutých **54x**. Najčastejšie dotazy sa týkali výkonu očkovania a hradenia očkovacích látok, výkonu povinného pravidelného očkovania po prísťahovaní sa z iného štátu resp. posunutia očkovacieho termínu z dôvodu dočasnej kontraindikácie, možnosť skrátenej očkovacej doby, povinnosť očkovania zdravotníckych pracovníkov proti VHB a VHA, iné druhy nepovinného očkovania a dotazy na legislatívny postup v prípade odmietnutia očkovania.

6.9 ZVÝŠENIE POVEDOMIA BUDÚCICH MATIEK O OCHORENIACH PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM

O projekt s názvom „Očkovanie hrou“, kde interaktívnou formou sa študenti stredných škôl zapájajú do problematiky povinného pravidelného očkovania i napriek ponukám už v minulosti stredné školy v okrese nejavili záujem. Ako dôvod nezájmu uvádzali dlhý časový úsek (min. 2 vyučovacie hodiny) potrebný na realizáciu predmetnej interaktívnej hry. V rámci prednáškovej činnosti je k dispozícii prednáška s názvom „Očkovanie áno alebo nie?“, ktorá bola ponúknutá stredným školám v okrese. Vzhľadom na pretrvávajúcu mimoriadnu epidemiologickú situáciu nebola zabezpečená žiadna prednáška.

9 ODDELENIE PODPORY ZDRAVIA

9.1 ZDRAVOTNÉ UVEDOMENIE A SPRÁVANIE SA OBYVATEĽOV SR

Opatrenia zamerané na podporu zdravého životného štýlu:

Výživa a stravovacie zvyklosti: K osvojeniu si pozitívnych návykov v oblasti výživy bola v roku 2021 odprednášaná 1 prednáška /Poruchy príjmu potravy/ pre ZŠ, ktorá bola spojená

s premietaním video nahrávky a následnou voľnou besedou k téme. Problematika zdravej výživy bola pripomenutá aj prostredníctvom letáku s názvom Cukor a Vianoce, ktorý bol zverejnený na webe RÚVZ Levice. Pri príležitosti Svetového dňa zdravia pracovníčky rozposlali na ZŠ v okrese súťaž „NAKRESLI ZDRAVIE“, ktorej sa zúčastnili žiaci prvého stupňa ZŠ. Následne boli zo všetkých zaslaných kresieb vybrané za okres Levice 2 kresby a tie zaslané do celoslovenského kola súťaže. K Svetovému dňu zdravia RÚVZ Levice rozposlal všetkým DSS v okrese zdravotno-výchovný materiál, ktorý bol umiestnený taktiež na webe RÚVZ Levice a na 3 paneloch.

Tabak, alkohol, drogy: O témach zaoberajúcich sa škodlivosťou nadmerného užívania alkoholu a drog a dôležitosťou znižovania ich spotreby RÚVZ elektronicky informoval ZŠ a SŠ v okrese a poskytol im informačný leták. Materiál bol 2-krát spropagovaný aj na webe RÚVZ a 6-krát na paneloch.

OPZ a VkZ sumarizoval počet vykonaných kontrol dodržiavania zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov za RÚVZ so sídlom v Leviciach. V roku 2021 bolo vykonaných celkovo 902 kontrol zameraných na ochranu nefajčiarov v prevádzkach.

9.2 PRIESKUM ZDRAVOTNEJ GRAMOTNOSTI OBYVATEĽOV SR

Cieľom prieskumu je stanoviť úroveň zdravotnej gramotnosti u obyvateľov SR a zároveň vytvoriť databázu kvalitných medzinárodne porovnateľných údajov slúžiacich pre prípravu empirických podkladov k plánovaniu a výkonu programov a projektov. V roku 2021 RÚVZ Levice nerealizoval žiaden prieskum zdravotnej gramotnosti.

9.3 SLEDOVANIE ZDRAVOTNÉHO STAVU OBYVATEĽSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cieľom programu je na základe sledovania a hodnotenia zdravotného stavu obyvateľov Slovenskej republiky plánovať aktivity, intervencie a činnosti zamerané na preventívne opatrenia vedúce k zlepšeniu zdravotného stavu. Vzhľadom na pretrvávajúcu zhoršenú pandemickú situáciu s COVID-19 sa pracovníci oddelenia nevykonávali sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva, avšak vykonávali edukačnú činnosť prostredníctvom informačných materiálov zverejnených na webe, verejných paneloch so zameraním na kardiovaskulárne ochorenia, diabetes mellitus, osteoporózu, Alzheimerovu chorobu a duševné zdravie.

9.4 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN V PREVENCII OBEZITY NA ROKY 2015 - 2025

Obezita sa stala celosvetovou pandémiou a v súčasnosti sa považuje za hlavnú hrozbu zdravotného problému. Téma obezity bola spracovaná pri príležitosti Svetového dňa boja proti obezite. Propagačný materiál bol zaslaný na všetky ZŠ v okrese Levice, umiestnený na 2 propagačných paneloch a web stránke RÚVZ Levice.

9.4.1 Vyzvi srdce k pohybu- Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

Cieľom tejto aktivity je formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí a súťaže zvýšiť informovanosť obyvateľstva o význame pohybovej aktivity v prevencii chronických ochorení, propagovanie pohybovej aktivity a vytvoriť u účastníkov súťaže návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu.

RÚVZ Levice danú aktivitu spropagoval u obyvateľov v okrese 3-krát prostredníctvom panelov na verejných priestranstvách, 1-krát na web stránke organizácie a 1-krát na facebookovej

stránke mesta Levice. Zdravotno-výchovný materiál bol zaslaný na všetky stredné školy v okrese.

9.5 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT

Akčný plán pre oblasť zdravia vychádza predovšetkým zo stratégie, z relevantných národných a medzinárodných strategických dokumentov. Pre oblasť zdravia je zdôraznená potreba zabezpečenia ochrany a dôstojnosti pre najslabšie sociálne skupiny, podpory lepšieho prístupu znevýhodnených komunít k zdravotnej starostlivosti, zabezpečenia dôstojných a spravodlivých podmienok v prístupe zdravotníckych zamestnancov a v dostupnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti, posilnenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov k zdravému životnému štýlu. Vzhľadom na pandemickú situáciu neboli realizované žiadne zdravotno-výchovné aktivity zamerané na zvýšenie zdravotného povedomia obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osád, avšak v súvislosti s pandemickou situáciou a šírením ochorenia COVID-19 RÚVZ Levice intenzívne komunikoval a spolupracoval intervenčným tímom MZ SR a pracovníkmi Zdravé regióny pri zabezpečení testovania na ochorenie, ale aj vakcinácie marginalizovaných rómskych komunít, počas ktorých prebiehala zároveň edukácia a činnosť zameraná na prevenciu.

9.6 STRATÉGIA ROZVOJA PORADENSKÝCH CENTIER OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA V SR

Cieľom PCOPZ je zvyšovanie informovanosti o možnostiach prevencie neprenosných chorôb a zvyšovanie zdravotnej gramotnosti jednotlivcov, komunít a obyvateľstva SR. Aktívnym vyhľadávaním a ovplyvňovaním rizikových faktorov zlepšiť zdravotný stav obyvateľov prostredníctvom poradenstva zameraného na pozitívnu zmenu spôsobu života s využitím vedecky overených poznatkov a metód z oblasti medicíny a verejného zdravotníctva.

V rámci modernizácie prístrojového vybavenia poradne zdravia bol zakúpený nový plnoautomatický prístroj Afinion.

Z dôvodu pretrvávajúcej nepriaznivej epidemiologickej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19 bolo v roku 2021 vykonané vyšetrenie rizikových faktorov za štandardných podmienok spojených s poradenstvom iba u 4 klientov. Čo sa týka intersektorálnych aktivít (zdravé školy, zdravé mestá) tie boli taktiež negatívne ovplyvnené pandemickou situáciou. K aktivite zdravé pracoviská boli oddelením PPL pripravené a elektronicky rozdistribúované informačné letáky pre zamestnávateľov a zamestnancov, zamerané na prevenciu poškodení podporno-pohybovej sústavy súvisiacich s prácou informačný leták, ktorý bol elektronicky rozdistribúovaný všetkým veľkým a významným zamestnávateľom v okrese Levice. Leták je umiestnený aj na webovom sídle úradu (https://www.ruvzlv.sk/?id_kat_for_menu=37455). Cieľom bolo upriamiť pozornosť zamestnávateľov na to ako môže dlhodobé sedenie/státie na pracovisku poškodiť podporno-pohybovú sústavu a ako tomu predchádzať. Leták zamestnávateľa vnímali pozitívne, poskytl ho zamestnancom na pracoviskách na informačných tabulách.

Informácie pre médiá za RÚVZ:

Prednášky: 1

Tlač: 0

Televízia: 0

Web RÚVZ Levice: 11

Facebooková stránka mesta Levice: 1